

16.5.2022

Viite

Kemijoki Oy:n lausunto Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiasstrategian luonnos

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiasstrategian luonnokseen. Luonnoksessa on hyvin kuvattu energiajärjestelmän perusvaatimukset ja perusolot, joiden tasapainosta on jatkuvasti huolehdittava siirryttäessä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa.

Luonnoksen lähestymiskulma on tasapainoinen

Strategialuonnoksessa esitetään, että energiajärjestelmän on oltava

- kustannustehokas sekä turvattu kansantalouden kasvu ja suomalaisten yritysten kilpailukyky globaaleilla markkinoilla,
- kasvihuonekaasupäästöjen ja ympäristön näkökulmasta kestävä ja
- riittävän toimitus- ja huoltovarma.

Eri perusolot tasapainon korostaminen on mielestämme hyvä lähtökohta strategian pohjaksi. Strategialuonnoksessa esitettävillä energia- ja ilmastopolitiikkatoimilla tulee tukea ja edistää energiajärjestelmän tasapainosta kehittämistä. Teknologianeutraalius on myös tärkeä periaate, koska, kuten strategiassa on todettu, päästöjen vähentämisessä tarvitaan kaikkia puhtaita ratkaisuja.

Strategiassa on myös nostettu hyvin esille, että vähäpäästöisen sähköntuotantokapasiteetin kasvattaminen edellyttää huomattavia investointeja, joiden toteuttamisessa välttämätöntä on mahdollistava ja ennustettava toimintaympäristö sekä erityisesti sujuva sääntely ja luvitus.

Joustava vesivoima tukee hyvin muiden uusiutuvien sähköntuotantomuotojen kasvua

Vesivoima täyttää hyvin strategiassa esitetyt perusvaatimukset. Suomella on erinomaiset lähtökohdat vesivoiman ja voimakkaasti kasvavan tuulivoiman ansiosta siirtyä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Strategiassa onkin todettu, että tuulivoiman ja aurinkosähkön lisääntyessä erilaisten joustavien ratkaisujen merkitys korostuu. Vesivoimalla on merkittävä rooli kustannustehokkaana, joustavana ja säätökykyisenä tuotantomuotona, joka mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen. Tämä on myös tunnustettu luonnoksessa hyvin. Haluamme muistuttaa, että sähkön varastointiratkaisuissa vesivoima tulee olemaan vielä pitkään merkittävin varastointitapa. Korostammekin, että vesivoiman toimintaedellytyksistä on pidettävä huolta, ettei Suomen hyviä lähtökohtia kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa rapauteta.

16.5.2022

Sen sijaan strategian kohdassa "2.2 Uusiutuvan energian edistäminen" vesivoima puuttuu kokonaan. Esitämme ko. kohtaan lisättävän, että edistetään vesivoiman kykyä joustaa ja siten tukea sekä sähköjärjestelmän toimivuutta että vihreää siirtymää mahdollistamalla näin sääriippuvien tuotantomuotojen kuten tuulivoiman lisäämisen Suomen sähköjärjestelmään.

Kirjausehdotus kohtaan 2.2: "Edistetään vesivoiman kykyä tuottaa sähköjärjestelmän toimivuuden ja vihreän siirtymän kannalta välttämätöntä joustoa, jolla myös pienennetään sähkön kuluttajahintojen vaihtelua".

Vesivoima turvaa siirtymää kohti hiilineutraalia järjestelmää

Kohdassa "2.5.1 Yleistä energian toimitus- ja huoltovarmuudesta" vesivoimaan liittyvä kirjaus kuvaa mielestämme hyvin vesivoiman merkitystä Suomen sähköjärjestelmässä. *"Säätökykyisellä ja hyvin ennustettavalla vesivoimalla on suuri merkitys Suomen sähköjärjestelmässä. Vesivoiman toimintaedellytyksistä huolehditaan toimitus- ja huoltovarmuuden varmistamiseksi. Varmistetaan, että vesienhoitosuunnitelmissa hyödynnetään ympäristönäkökulmat huomioiden lainsäädännön mahdollistamat joustot vesivoiman säädettävyyden, sähköjärjestelmän toimivuuden ja vaihtelevan uusiutuvan sähkön tuotannon lisäämisen turvaamiseksi."*

Haluammekin korostaa, että vesienhoitosuunnitelmissa tulee huomioida lainsäädännön mahdollistamat joustot vesivoiman säädettävyyden, sähköjärjestelmän toimivuuden ja vaihtelevan uusiutuvan sähkön tuotannon lisäämisen turvaamiseksi. Konkreettisesti tämän tulee näkyä arvioitaessa vesienhoitosuunnitelmissa esitettävien toimenpiteiden merkittävyyttä sähköjärjestelmään ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan toimintaan. Toimenpiteet, jotka aiheuttavat haittaa vesivoiman kyvylle tuottaa sähköjärjestelmän kannalta välttämätöntä joustoa, ovat merkittäviä koko energiajärjestelmän kannalta.

Pidämme hyvänä myös, että vesivoiman rooli kiristyneessä geopoliittisessa tilanteessa, jossa korostuu erityisesti toimitus- ja huoltovarmuus, on hyvin tunnistettu.

Kohdassa "2.5.2 Sähkön toimitus- ja huoltovarmuus" tulisi lisätä maininta myös vesivoimasta.

Kirjausehdotus kohtaan 2.5.2: "Toteutetaan vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta valmius alueellisiin sähkösaarekkeisiin, joilla turvataan sähköjärjestelmän toimivuutta näissä tilanteissa. Vesivoima tukee vakavissa häiriötilanteissa alueellisia sähkösaarekkeitä hajautettuna ja säädettävänä tuotantomuotona."

16.5.2022

Markkinaehtoisuus sähköjärjestelmän kehittämisen lähtökohtana

Kohdassa "2.7.2 Sähkömarkkinoiden kehittäminen" nostetaan hyvin esille, että hintasignaalien tulee ohjata markkinaehtoisesti investointeja suuntautumaan järjestelmän kannalta tarvittavaan joustavaan kapasiteettiin. Tämä on mielestämme hyvä periaate ja tällä tavalla saadaan koko sähköjärjestelmä toimimaan kokonaisuuden kannalta kustannustehokkaimmalla tavalla.

Kunnioitavasti,

KEMIJOKE OY

Tuomas Timonen
toimitusjohtaja